

I.60-1.174

-7 MAART 1952

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

Nr. 132333.

D I E N S T G E H E I M
W E E K O V E R Z I C H T

No. 9/1952.

Verzonden aan:
Zie verzendlijst 113722

Verzonden op: 6 Maart 1952.

G R O E P I - COMMUNISTISCHE PARTIJ van NEDERLAND.

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Sprekers	Bijzonderheden
Emmen	9/2	100/120	matig gering appl.	W.Kremer	Feestelijke bij- eenkomst
Rotterdam	10/2	500/--	rustig	H.Krul	Waarheid-film- tournee
Houtige- hage Gem. Smallingerland	10/2	100/--	rustig ordelijk	J.de Vos	Filmavond
Belling- wolde	12/2	65/--	--	G.Bodde	Filmavond
Delft	12/2	90/140	lauw voor gespr. woord enth. voor film	G.G.Geel- hoed	Filmavond
Purmerend	14/2	90/450	rustig	H.Gortzak	Debatverg.
IJmuiden- Oost Gem. Velsen	14/2	350/700	rustig	W.Swarts	Filmavond

D I E N S T G E H E I M

W.O. 9/1952, blz. 2.

Makkum	16/2	40/100	--	H. Gortzak	Openb. verg.
Zwolle	16/2	170/170	--	P.J. Ripke	Feestavond

COLLECTIEF OVERZICHT

De films, die op de verschillende bijeenkomsten werden vertoond, waren: "Lente in Saken", "De Roem van de Sport", "Het Zwarte Goud", "In Vredestijd" en nog enkele Russische journaals en sportfilmmpjes.

Enige schetsen en voordrachten werden gebracht door amateurgezelschappen en er werden zang- en muziek uitvoeringen gegeven. Vooral voor de films werd grote belangstelling getoond; voor het gesproken woord was deze minder.

Op spandoeken waren op verschillende bijeenkomsten leuzen te lezen als: "Vrede", "De Waarheid, onze vriend in de strijd" en "Vrede, Vrijheid, Werk en Woningen".

Moties, die tot strekking hadden te protesteren tegen het verbod van de herdenking der Februaristaking en die invrijheidstelling eisten voor Piet van Staveren, zouden resp. aan de Burgemeester van Amsterdam en aan de regering gezonden worden.

Gecollecteerd werd voor het verkiezingsfonds en voor "De Waarheid".

Er was gelegenheid tot het kopen van allerlei communistische lectuur.

De moeilijkheden op sociaal- en economisch gebied werden door de communistische sprekers gezien als een uitvloeisel van de Amerikaanse invloed op het beleid van onze regering. In dit verband wordt Nederland als een door de Amerikanen bezet gebied gezien. Betoogd werd dat deze bezetter wel niet gekomen is als een dief in de nacht, doch op erger wijze. Deze bezetter is n.l. door de wettige regering zelf binnengehaald. Dit is wel het ergste wat een land kan overkomen, zo werd gezegd. Bij de verkiezingen in 1948 werd door de regeringspartijen reeds geschermd met de zegeringen van het Marshallplan. Betoogd werd dat velen, die voorheen nog met een "Marshallplancomplex" rondliepen, hiervan inmiddels zijn genezen. De economische toestand wordt met de dag slechter, de verbruiksartikelen en brandstoffen zijn in de vier afgelopen jaren steeds duurder geworden. Het aantal werklozen stijgt met de dag en het woningprobleem is nijpender dan ooit, zo werd betoogd. Maar daarover maakt men zich hier geen zorgen. Men heeft het nodiger geoordeeld om in ijltempo een aantal kazernes te bouwen.

Hulde werd gebracht aan de werkers in het Noorden van het

D I E N S T G E H E I M

W.O. 9/1952, blz. 3

het land, met name die van Houtigehage, waar werklozen zelf hun werkobjecten uitzoeken en uitvoeren ondanks pogingen van de politie om dit te verhinderen

Over de aanstaande verkiezingen werd gezegd, dat deze een behoorlijke winst voor de communisten kunnen opleveren, als iedere werker zich geheel inzet. Betoogd werd, dat de communisten de andere werkers moeten overtuigen van hun vredeswil en hen kennis moeten laten maken met "De Waarheid". De communisten moeten bedenken dat hun politieke tegenstanders nimmer de werkelijke feiten onder de ogen krijgen, omdat alles in hun kranten wordt verdraaid.

Daarom, zo werd gezegd, is het ook zeer belangrijk, dat de "huiskamer besprekingen" met andere werkers zoveel mogelijk worden bevorderd.

Betoogd werd dat uit de verkiezingen van 1948 was voortgekomen, dat diverse communistische Wethouders waren ontslagen.

Thans tracht men weer door middel van het "Ambtenarenverbod" de communisten te weren, omdat men volgens Mr. Teulings bang was dat deze communisten sabotage zouden plegen.

H. GORTZAK betoogde dat hij deze motieven leugenachtig had genoemd, waarop Mr. Teulings had geantwoord dat ministers niet liegen.

GORTZAK zei hierover tegen zijn gehoor dat, als alle ministers die logen zouden barsten, er niet een meer over zou zijn.

DIVERSEN

Vergaderingen georganiseerd door "Comité van Overheids- personeel Herdenking Februaristaking", door het "Comité E.V.C.- Metaal Herdenking Februaristaking" en het "Comité Herdenking Februaristaking, afd. Amsterdam-Zuid"

Amsterdam	17/2	1000/1200	rustig	G. Blom	Herdenkings- bijeenkomst
Amsterdam	17/2	1180/1180	enigsz. verbit- terd	B. Branden	Idem
Amsterdam	17/2	300/600	enth.	--	Idem
Amsterdam	19/2	55/160	rustig	C. van Emde- Boas J. Kwetser M. Vlaar	Openb. verg.

D I E N S T G E H E I M

W.O. 9/1952, blz. 4.

Deze vergaderingen stonden voornamelijk in het teken van de ontstemming, ontstaan naar aanleiding van het verbod tot het houden van de grote Herdenkingsplechtigheden op Zondag 24-2-'52

Door Dr. van Emden-Boas werd teleurstelling geuit over het feit dat zo weinig intellectuelen en kunstenaars hun handtekening wilden zetten onder het stuk dat het Comité naar de Burgemeester van Amsterdam wilde zenden, om te protesteren tegen het verbod van de Februaristaking Herdenking. Spreker verzekerde dat het wel degelijk mogelijk was om gezamenlijk met de Communisten Februari 1941 te herdenken. Betoogd werd dat deze herdenking niet meer in het schema van de Westerse wereld paste. Daarom was het noodzakelijk om gehoor te geven aan de oproep van het Centraal Comité voor de Herdenking om op Maandag 25 Februari om 16.00 uur het werk meer te leggen om aldus in de gelegenheid te zijn om "onze makkers" te herdenken.

Uitvoerig werd de loop der onderhandelingen van het Comité met de politie autoriteiten besproken, waarbij men te verstaan zou hebben gekregen dat er geen enkel bezwaar bestond tegen de herdenking zij het dan op beperkte schaal. De burgemeester heeft het echter toch verboden, zo werd betoogd, niet omdat hij geen toestemming zou willen geven, maar omdat hem dit door de regering Drees wordt voorgeschreven.

G R O E P 2 - ALGEMEEN NEDERLANDS JEUGD VERBOND.

Wormerveer	15/2	130/350	rustig	J.G.Boere	Roemeense film "Het dal weer- klinkt"
Groningen	16/2	1000/1000	romme- lig	G.Wagenaar	"Piet van Sta- veren appel"

Boere was van mening, dat de jeugd zeer te lijden heeft onder de toenemende werkloosheid en de bewapeningswedloop. In het bijzonder waren de leden van het A.N.J.V. de aangewezen personen om in de komende jaren verbetering in deze situatie te brengen.

Een protesttelegram tegen het verbod van de herdenking der Februari-staking zou aan de burgemeester van Amsterdam gezonden worden.

Het jeugd-appel te Groningen werd voorafgegaan door een fakkeloptocht waaraan ca. 400 personen deelnamen. Leuzen werden

D I E N S T G E H E I M

W.O. 9/1952, blz. 5.

werden medegevoerd als "Jeugd eist woningen", "Piet van Stavere-
ren moet vrij" en "Jeugd wil geen herbewapening van West-
Duitsland".

Volgens Wagenaar was de C.P.N. de enige partij, die zich
het lot van de jeugd aantrekt. Hij critiseerde het beleid van
de Regering inzake het samengaan met West-Duitsland. De minis-
ter-president was een "oorlogspolitser".

Een motie aan de Min. v. Justitie voor de vrijlating van
Piet van Stavere en één aan de burgemeester van Amsterdam in-
zake het verbod van de herdenking der Februari-staking werden
aangenomen.

De avond werd gevuld met zang- en acrobatieknummers.
Bal na.

Een gehouden tombola bracht f.350.-- op. Zaalversiering:
Nederlandse en rode vlaggen benevens portretten van Piet van
Stavere.

VREDESBEWEGING.

Schagen 14/2 150/370 rustig Ds. van Dalen

Spreker fulmineerde op de bekende wijze tegen de "oor-
logspolitiek" van de Westerse landen. Hij, als Orthodox Neder-
lands Hervormd predikant, was geen "rode dominee", maar streef-
de naar vrede. Hierin zocht hij aansluiting bij het Oosten en
Sovjet Rusland in het bijzonder. Het nieuwe socialisme van de-
ze landen zal naar zijn mening blijken de sterkste te zijn.

Als antwoord op de vraag, op welke partij men bij de
a.s. verkiezingen moest stemmen, verklaarde Ds. van Dalen dat
slechts de communistische afgevaardigden tegen de uitbreiding
van de bewapening zijn.

G R O E P 3 - VERENIGING NEDERLAND - U.S.S.R.

Landsmeer 9/2 100/-- rustig L.A.Koning film: "In
Vredestijd"

Rotterdam 11/2 73/-- rustig J.Smits film: "In
Vredestijd"

D I E N S T G E H E I M

W.O. 9/1952, blz. 6.

Westzaan 16/2 46/60 rustig F.Oostveen film: "In
Vredestijd"
Propaganda-
avond

Op deze bijeenkomsten werden de doelstellingen van de vereniging "Nederland-U.S.S.R." uiteengezet. De nadruk werd gelegd op Ruslands vredelievendheid.

Het was de bedoeling om in Landsmeer te komen tot oprichting van een plaatselijke afdeling. Tijdens de pauze meldde zich een gering aantal personen als lid aan.

DIVERSEN:

"Buurtoomité Varkenoordseweg"

Rotterdam 8/2 38/-- rommelig A.Suiker

Spreker beschreef de slechte woontoestanden aan de West Varkenoordseweg. In het aanwezig zijn van een communistisch raadslid zag hij, dat het slechts de C.P.N. is, die zich voor deze aangelegenheid interessert.

Een der bezoekers bracht als zijn mening naar voren dat de op deze bijeenkomst aanwezige communisten, voor zover wonende buiten de gewraakte buurt, niet op deze vergadering thuis hoorden. Volgens hem was het entameren van dergelijke buurtacties terug te brengen tot verkiezingspropaganda van de C.P.N.

G R O E P 4-A - EENHEIDSVAKCENTRALE

Nieuwe Nie- dorp	22/1	40/--	--	H.Bodde	filmavond BLZ
Kolbarn (Gem.Barsingerhorn)	25/1	24/250	rustig	H.Bodde	filmavond EVC, afd. Barsinger- horn
Barsinger- horn	26/1	9/80	rustig	H.Bodde	filmavond EVC, afd.Barsinger- horn
					<u>Bellingwolde</u>

D I E N S T G E H E I M

W.O. 9/1952, blz. 7.

Bellingwolde	26/1	90/200	--	B.Blokzijl	Prop. feest- avond v.d. plaatselijke Centr. v.d. E.V.C.
Appingedam	26/1	30/--	--	verm. J.F. Dermijn	Verg. v.d. plaatsel. Centr. der E.V.C.
Oudkarspel (Gem. Langedijk)	1/2	44/250	rustig	onb.spree- ker	filmavond v. d. afd. Lange- dijk v.d. B.L.Z.
Amersfoort	9/2	50/--	---	verm. C. v.d.Lugt	Prop. feest- avond v.d. plaatsel. Centr. der E.V.C.
Oosterbeek (Gem. Renkum)	13/2	70/100	--	B.Blokzijl	Prop. filma- vond v.d. plaatsel. Centr. der E.V.C.
Elim (Gem. Hoogeveen)	15/2	100/100	aand. gehoor	B.Blokzijl	Openb.verg. v.d. plaatsel. Centr. der E.V.C.
Doetinchem	16/2	60/--	---	A.v.d.Berg	Openb. fil- voorst. v.d. plaatsel. Centr. der E.V.C.
Enschede	16/2	725/750	voor het amusem. enth., tij- dens de toespr. wei- nig aand.	S.Geugjes	Feestavond v.d. Plaatsel. Centr. der E.V.C.
Enschede	16/2	enige honderden	--	--	Poppenkast- voorst. v. kinderen v. E.V.C. te Enschede

D I E N S T G E H E I M

W.O. 9/1952, blz. 8.

Op de bovenvermelde vergaderingen werd zoals gebruikelijk geageerd tegen de Marshallhulp, Amerika, de bewapening en in het bijzonder de Duitse herbewapening. Daarnaast werd nog bijzondere aandacht besteed aan de volgende onderwerpen:

Herdenking Februari-staking 1941.

Op de propaganda-filmavond te Oosterbeek deelde B.Blokzijl mede, dat de herdenking van de in het jaar 1941 gehouden Februari-staking doorgang zou vinden, ook al zouden de overheidsinstanties zich daartegen verzetten. A.v.d.BERG wekte de aanwezigen in Doetinchem op om op Zondag 24 Februari a.s. in grote getale naar Amsterdam op te trekken, teneinde aldaar te demonstreren tegen het verbod van de Herdenking van de Februari-staking.

S.GEUGJES meende, sprekend te Enschede, dat "de bankier-burgemeester André d'Ailly op hoog bevel uit Den Haag, dus op bevel van een Amerikaanse generaal, de herdenking moest verbieden. In de bedrijven moest hiertegen actie gevoerd worden. In zoveel mogelijk bedrijven moesten delegaties worden samengesteld die op de dag van de herdenking toch naar Amsterdam zouden gaan.

Telegram aan de Burgemeester van Amsterdam

In Amersfoort werd een motie aangenomen om een telegram naar de burgemeester van Amsterdam te zenden met het verzoek, maatregelen te treffen, opdat de herdenking van de Februari-staking ongehinderd plaats kan hebben.

In Enschede en Elim werden moties van dezelfde strekking aangenomen.

Welvaartsplan E.V.C.

Te Oosterbeek verklaarde B.BLOKZIJL, dat binnen zeer korte tijd een door de E.V.C. opgesteld welvaartsplan aan de Nederlandse regering zou worden voorgelegd. In dit verband is het opmerkelijk, dat B.BLOKZIJL op de vergadering van de E.V.C. te Elim de volgende eisen stelde:

1. een verbod om arbeiders te ontslaan,
2. een gedwongen lening. Hierdoor zouden de 55000 werkloze bouwvakarbeiders weer aan het werk kunnen gaan, de landarbeiders zouden modderwegen kunnen verbeteren en 400.000 woningen zouden op de waterleiding kunnen worden aangesloten.

Bovendien bepleitte hij een loonsverhoging; wanneer iedere arbeider f.10.-- meer zou verdienen, dan zou daarvoor kleding, schoeisel en huisraad gekocht worden, waardoor de fabrieken weer meer werk zouden krijgen.

Werklozen-

D I E N S T G E H E I M

W.O. 9/1952, blz. 9.

Werklozen-acties.

Te Oudkarspel preees een onbekende spreker de werklozen te Houtigehage, die weigerden om niet te werken, Eveneens wees hij op de zijns inziens gunstige resultaten, die de arbeiders in de veenstreek rond Emmen bereikt hadden met hun staking. Ook C.v.d.LUGT vermeldde in een toespraak te Amersfoort het initiatief van de D.U.W.-arbeiders in Drenthe, hetwelk naar zijn zeggen door velen werd toegejuicht.

Ambtenarenverbod

Het ambtenarenverbod herinnerde volgens de rede van GEUGJES te Enschede aan de z.g. "Bekanntmachungen" uit de bezettingstijd ondertekend door de oorlogsmisdadiger Christianen.

Debat

Naar aanleiding van de rede van B.BLOKZIJL te Elim werd een aantal kritische vragen gesteld. Zo vroegen enkele der aanwezigen, waarom Rusland weigert een commissie toe te laten, die toezicht zal houden op de concentratiekampen; waarom weigert Rusland een internationale commissie ter controle op de bewapening de toegang?. Mag in Rusland een vergadering als deze, waarop openlijk critiek op de regering wordt geuit, gehouden worden?. Waarom neemt Rusland geen emigranten op?.

BLOKZIJL antwoordde hierop als volgt:

Hij had op een reis naar China 14 dagen in een trein de Sovjet Unie doorkruist en geen concentratiekamp gezien. Die verhalen over die kampen waren dus leugens.

De Russen laten niet iedere vreemdeling toe, want wie daar haat en oorlogszucht wil brengen wordt geweerd; het voeren van oorlogspropaganda is daar bij de wet verboden. Ook in Rusland bestaat het recht tot vergaderen en deze bevoegdheid gaat daar veel verder.

Emigranten worden niet opgenomen, omdat Rusland zich op het stabdpunt stelt, dat de regering van ieder land voor haar eigen mensen moet zorgen.

n.b. In verband met het feit, dat de E.V.C. steeds meer aandacht besteedt aan de bedrijven, is het voor het verkrijgen van een duidelijk inzicht noodzakelijk, dat iedere keer nauwkeurig aangegeven wordt, van welke bedrijfsbond een vergadering uitgaat.

D I E N S T G E H E I M

W.O. 9/1952, blz. 10.

Haarlem	30/1	43/250	--	H.C.Hennevelt Cohen Rodri- gues Mevr. Spruit	"Comité Werk en Woningen" te Haarlem
Finster- wolde	11/2	15/---	---	Frikken E. Abbas Kuiper H. Schuur	"Werklozen Co- mité" te Fins- terwolde
Enschede	14/2	70/300	--	Van der Post	Feestelijke verg. v. En- schedese Werk- lozen comité

Op de openbare vergadering van het Comité Werk en Woningen te Haarlem trad als eerste spreker op het communistische raads- lid VAN HENNEVELT, aangediend als "een Haarlemse Bouwvakarbeider". Naar zijn mening was de Haarlemse Burgerzinslening mislukt, waren de nieuwe huren te hoog, en bedroeg het aantal werkloze "Haarlemse bouwvakarbeiders meer dan 1000. Bovendien telde Haarlem 7000 woningzoekenden, waarvan 2000 crepeergevallen. De Tweede spreekster, Mevr. SPRUIT, sprak de aanwezigen aan als "jullie E.V.C.-ers". Deze vergissing werd door de voorzitter COHEN RODRIGUES rechtgezet. Hij begreep, dat deze vakbond haar het meest aan het hart lag, doch hij voelde zich verplicht er op te wijzen, dat er ook anders- en ongeorganiseerden aanwezig waren.

Te Finsterwolde bepleitte S. FRIKKEN het aanpakken van werkobjecten ter bestrijding van het werklozenvraagstuk, in het bijzonder het nieuwe sportterrein. E. ABBAS meende echter dat de voorbereidende maatregelen hiertoe in een zo veer gevorderd stadium verkeerden dat overhaasting alleen schade berokkenen kon. KUIPER, vertegenwoordiger van de Algemene Nederlandse Landarb. Bond (N.V.V.) zei, dat de voorzitter een andere toon aan zal moeten slaan als hij iets bereiken wil. Hij kon mededelen, dat er hard gewerkt wordt aan het werklozen vraagstuk. H. SCHUUR (lid van de Bondsraad van de Bond van Land- en Zuivelarbeiders, B.L.Z.-E.V.C.) stelde voor een motie te zenden aan de regeringsinstanties om met klem aan te dringen op het uitvoeren van werkobjecten in deze gemeente. KUIPER verzette zich hiertegen, wel wilde hij zijn steun verlenen, om een verzoek aan de Burgemeester te richten, opdat deze er met klem bij de regeringsinstanties op zou aandringen, dat indien er in deze gemeente werkobjecten mochten worden uitgevoerd, deze dan zo spoedig mogelijk te doen aanvangen. Dit verzoek werd aangenomen.

Op de feestelijke vergadering te Enschede juichte de spreker

G.

D I E N S T G E H E I M

W.O..9/1952, blz. 11..

G.v.der POST, secr. plaatselijk bestuur van de Algemene Bond van Werkers in de Bouwnijverheid, (A.B.W.B.-E.V.C.), het voorbeeld toe van Houtigehage Amsterdam en Zaandam, waar de werkers zelf de hand aan de ploeg geslagen hadden. Hij memoreerde het feit, dat het Enschedese Werklozencomité onmiddellijk na de oprichting een afvaardiging gestuurd had naar de Burgemeester om met Kerstmis 1951 een toeslag van f.25.-- op de steun te verkrijgen. Dit verzoek was toen niet ingewilligd, hetgeen echter niet wilde zeggen, dat het Comité zich hierbij neerlegde. Het comité had uitgezien naar werkobjecten in en om Enschede. De spreker noemde daarbij o.a. de Hoge Veldweg te Glanerbrug, die in een buitengewoon slechte toestand verkeerde, en enkele huizen aan de Pannekoekenweg. Aan het slot van de vergadering werden een drietal moties aangenomen, waarvan één, gericht aan de voorzitter van het N.V.V., inhield, dat de Enschedese werklozen met instemming zijn artikel in het Vrije Volk van 13-2-52 hadden gelezen en dat door hen werd gehoopt, dat door het N.V.V. bij het huidige werklozenvraagstuk een krachtiger houding zou worden aangenomen.

P E R S O N A L I A

- ✓ Abbas (blz.10)
Engelko.
- ✓ Berg (blz.7)
Albertus van der.
- ✓ Blokzijl (blz.7)
Berend.
- ✓ Blom (blz.3)
Gerrit.
- ✓ Bodde (blz.1)
Geert.
- ✓ Bodde (blz.6)
Harm.
- Boere (blz.4)
Johan 'Godfried.
- ✓ Brandsen (blz.3)
Bertus.
- Cohen Rodrigues
(blz.10)
Hijman.